

DEN SOCIALE KAT

PÅ DYREKLINIKKEN FÅR VI OFTE HENVENDELSER FRA BEKYMREDE KATTEJERE, SOM ØNSKER AT FÅ EN NY KAT IND I HJEMMET

"Min kat keder sig, vil det være en god idé at få en legekammerat til den?"

"Jeg havde to katte, som var rigtig glade for hinanden. Nu er den ene væk, skal jeg få en ny kat, til den jeg har tilbage?"

Det er spørgsmål, vi ofte hører på dyreklinikken, og der er desværre ikke et nemt svar. Det er svært at sige på forhånd, om to katte vil passe sammen.

Den sociale kat

Katten er ikke obligat social, den kan sagtens overleve alene og er ikke tvunget til at leve i en social gruppe. De eneste tidspunkter, som katten for overlevelse er tvunget til at være social, er under paring, når moderkatten har killinger, og killingerne før de forlader moderen. Hvis der er tilstrækkeligt med føde i et område, kan katte dog godt leve i en gruppe og have social kontakt med hinanden. Denne gruppe består af hunkatte i familie med hinanden og deres killinger.

Hankattene strejfer

Hunkillingerne kan blive i gruppen, mens hankillingerne forlader gruppen ved ca. 1 års alderen. Hannerne forlader gruppen enten alene eller sammen med kuldrødre. Hankattene kan strejfe fra den ene gruppe hunkatte til den anden, eller de kan slå sig ned i periferien af en gruppe hunkatte. Hankatte kommer sjældent ind i kærnen af en større gruppe hunner. Hvis gruppen bliver for stor, kan nogle af hunkattene forlade gruppen, eller gruppen kan dele sig. Størrelsen af gruppen afhænger af mængden af tilgængelige ressourcer såsom mad og hvilepladser.

Fælles pasning af killinger

Hunner kan agere jordmoder for hinanden, hjælpe med at forsvare gruppens killinger mod fremmede katte, og amme hinandens killinger. Hvis en hunkat ammer sine egne og en anden kats killinger, er der intet, der tyder på, at hun favoriserer sine egne killinger. Det vides ikke

med sikkerhed, hvorfor kattene bruger energi på at hjælpe med at amme en anden kats killinger. Disse killinger er i princippet konkurrenter til mad, hvilepladser og hankattes gunst. Det kan måske være en fordel gennem modermælken at modtage antistoffer fra en anden end sin biologiske moder.

Venskaber

Kattene i gruppen kan godt danne en form for venskaber og vælger, hvem de vil have social kontakt med. De danner oftest venskaber med katte på samme alder og helst kuldsøskende. Hos killinger er det ikke kønsbestemt, hvem de vælger at have kontakt til. Katte kan altså godt have gode sociale relationer til andre katte, men de vil helst selv have lov til at vælge med hvem.

Social kontakt

Katte gruppen har ikke et fast hierarki, men en ældre hunkat vil typisk have en

højere social status end f.eks. en killing. Gruppen styrkes og holdes sammen ved den sociale kontakt. Når kattene slikker hinanden og gubber sig op af hinanden, styrkes forholdet imellem kattene. Katte, der slikker hinanden, er ofte katte, som også sover tæt sammen, og derfor har en tæt fysisk kontakt. Udover at det skaber sociale bånd imellem de enkelte katte, når de gubber sig og slikker hinanden, skaber det også en gruppeduft, som er vigtig, når kattene skal genkende hinanden. Enten hvis de mødes eller støder på en anden katts duftmarkering.

Kattens territorium

Der kan være stor forskel på størrelsen på de enkelte kattes territorium. Uanset størrelse er territoriet opdelt i tre dele:

- ▶ Kærnen er kattens base, her hviler den og føler sig tryk, og den forsvares sig mod de katte, den ikke er i gruppe med.
- ▶ Hjemmeterritoriet grænser op mod kærnen. Den del af hjemmeterritoriet, som ligger op af kærnen, forsvares også mod katte, som ikke er med i gruppen, mens resten af hjemmeterritoriet godt kan deles med katte udenfor gruppen.
- ▶ Jagtterritorier, som kan være et eller flere, ligger spredt rundt omkring og kan godt deles med katte udenfor gruppen.

Katte afsætter duftmærker i deres territorium. Det kan være urinmarkering, at gnubbe sig op af noget, at kradse kløer eller markering med fæces. Det vides ikke med sikkerhed, hvilke informationer disse afmærkninger giver til modtageren. Det kan være en måde at deles om et terri-

torium, den ene kat fortæller den anden, hvornår den sidst har været her. På denne måde undgår kattene at møde hinanden. Duftmærkerne virker ikke truende på modtageren. Katten vil snuse til et duftmærke, måske afmærke ovenpå, og så gå videre eller vende om. Modtageren reagerer ikke med angst eller aggressivt.

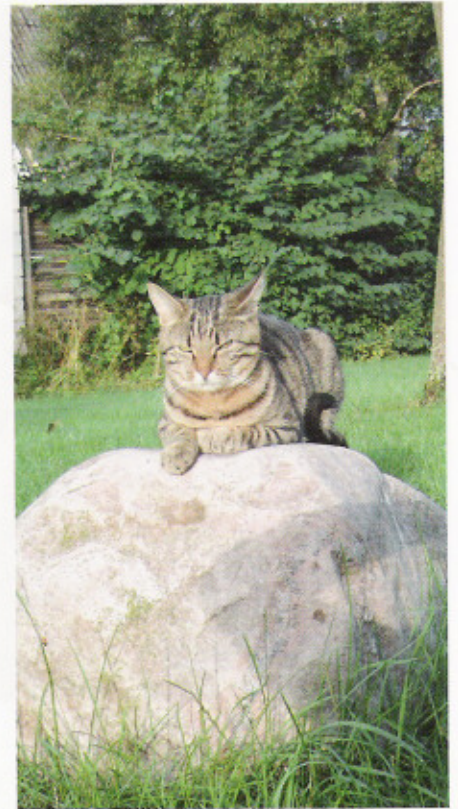
Flere katte i et hjem

Denne viden om kattens sociale og territoriale adfærd kan bruges til en bedre forståelse af flere katte, som lever sammen i et hjem.

- ▶ Hvis man er ny katteejer, kan det anbefales at anskaffe to kuldsøskende. Kattene vil oftest få meget glæde af hinanden, men der er desværre ingen garanti for, at kattene vil fungere sammen, intet er sikkert. Der kan sagtens være forskel på, hvor sociale katte er, også selvom de er søskende. Der kan også være forskel på, om katte er sociale overfor mennesker eller katte
- ▶ Hvis man har en kat i forvejen og vil anskaffe sig en legekammerat til den, skal man tænke sig om. Katte vil gerne selv vælge, hvem de er venner med
- ▶ Hvis man har en gammel kat, ville jeg anbefale at lade katten blive gammel i fred og ro
- ▶ Hvis man virkelig gerne vil have en killing, på trods af at man har en gammel kat, vil jeg anbefale at få to killinger, så de to kan underholde hinanden og lade den gamle være i fred

Hvordan føres katte bedst sammen?

Jo mere tid man bruger på at føre en ny kat ind i hjemmet, jo større er chancen

for, at det vil gå godt. Der findes forskellige remedier, som man kan bruge som hjælp til at føre katte sammen. Der findes en dispenser til at sætte i stik kontakten, som udskiller nogle dufte, som skaber tryghed for katten. Det er de samme dufte, som katten afsætter, når den gnubber sig op af møbler i huset, en duft som betyder, at her er trygt og sikkert. Der findes også et kosttilskud i kapsel form, som øger kattens tolerance tærskel, og derved kan gøre det nemmere for katten at håndtere en svær situation, f.eks. at blive ført sammen med en fremmed kat. Personalet på din dyreklinik vil kunne hjælpe med rådgivning i brug af disse produkter.

- ▶ Den nye kat sættes i et rum for sig med mad, drikke, kattebakke osv. De to katte har endnu ikke set hinanden, de skal først vænne sig til hinandens dufte og lyde. Der skal dannes en gruppe-duft. Det er som at blande maling. Hver medlem i gruppen har sin farve, og nu skal farverne blandes sammen til en fælles farve.
- ▶ Brug engangsklude til at opsamle dufte fra kattene. Hver kat har sin farve klud, og disse klude skal opbevares separat. Gnub hver kat med sin klud. Giv derefter kattene mulighed for at dufte til hinandens klude. Duften af

FOTOS: ANNA BROWNA, DAMP, LOVILJER, MOEDES, THORBERG

en fremmed kat kan til at begynde med fremkalde angst eller aggression hos katten. Når kattene ikke længere reagerer på den anden katts duft, kan man begynde at blande duftene.

- ▶ Engangskludene med kattens dufte opbevares nu i en pose sammen, så duftene blandes. Kludene bruges nu til at afsætte kattens dufte på de familiemedlemmer og møbler, som kattene normalt gubber sig op af. På denne måde afsættes duften af den nye kat i omgivelserne og bliver en del af gruppeduften. Når duften af den nye kat

er ført ind i omgivelserne, kan kludene nu også bruges til at sætte duften af kattene på hinanden.

- ▶ Man kan forstærke virkningen ved at sætte dispensere med feromoner (naturlige duftstoffer) i stikkontakterne. Det giver en tryghed hos kattene.
- ▶ Målet er, at kattene bliver så trygge ved hinandens dufte, at de frivilligt gubber sig op af noget, der dufter af den anden kat.
- ▶ Den nye kat kan nu få adgang til resten af huset, mens den "gamle" kat er ude eller i et rum for sig. På denne måde bliver den nye kat tryk ved huset og afsætter samtidig dufte.
- ▶ Nu kan kattene få lov til at se hinanden, men de skal være adskilt, så de ikke kan gå til angreb på hinanden. Det kan f. eks. være en net/glas dør eller et baby gitter, som er tæt nok til, at kattene ikke kan komme igennem det. Hvis kattene reagerer aggressivt ved synet af hinanden, skal de adskilles, og der skal bruges mere tid på dannelse af gruppeduft. Så længe kattene kan være i nærheden af hinanden uden aggression eller frygt, kan de belønnes med leg eller godbidder. Det er ikke meningen, at de skal spise eller lege ved siden af hinanden. De skal bare være bevidste om den anden katts nærhed. Det er vigtigt at være opmærksom på kattens kropssprog,

så de kan adskilles, hvis de viser tegn på aggression eller frygt. Der må ikke opstå en negativ relation kattene imellem. Den tid, som kattene er sammen, øges langsomt. I starten er det kun sekunder, som de er sammen.

- ▶ Når kattene kan være i nærheden af hinanden uden aggression eller frygt, kan barrieren (net/glas dør, baby gitter) fjernes, og kattene kan mødes. Vær stadig opmærksom på kropssprog. Den tid, som kattene er sammen, øges igen langsomt.

Introduktionsfasen af den nye kat kan tage alt fra et par uger til et par måneder, men jo mere tid man bruger på at køre kattene sammen, jo større er sandsynligheden for, at de vil kunne leve under det samme tag.

Belønningen

Efter alt dette arbejde har man forhåbentligt to katte, som kan leve under samme tag. Forventningerne må ikke være større end det. Hvis de to katte får glæde af hinanden og kan lege og ligge sammen, er det en ekstra bonus. Når man har flere katte i et hjem, skal der være nem adgang til mange ressourcer, så kattene ikke behøver at kæmpe om ressourcerne. Det vil sige, at der skal være flere kattebakker, mad og drikke skåle og hvilepladser. Ressourcerne skal være fordelt i hele huset.

Katte undgår helst slagsmål

Mange katte ejere tror, at deres katte har det godt sammen, så længe kattene ikke slås. Det er ikke altid tilfældet. Katte vil helst undgå at komme op at slås. Hvis der er en eller flere katte i hjemmet, som ikke har det godt med at leve med de andre katte, kan de f.eks. begynde at urinmarkere, slikke pelsen af sig eller vise aggression mod medlemmer i familien. Alle disse former for adfærd kan være symptomer på, at katten ikke fungerer i det miljø, som den lever i. En måde at vurdere et kattehold på er at vurdere den sociale kontakt mellem kattene. Hvordan hilser de på hinanden, gnubber de sig op af hinanden, slikker de hinanden, sover de tæt sammen? Et hjem med flere katte kan sagtens bestå af flere grupper af katte. Hvis der er flere grupper, er der flere kærne territorier, og dette kan øge markerings adfærden og måske ende med urinmarkering i kærneterritoriet. Også her kan feromoner i dispensere til brug i stikkontakterne være med til at skabe en tryghed for kattene, således at man kan bedre forholdet mellem kattene

Konklusionen

Dette er, at katte kan være sociale og kan have glæde af andre kattes selskab. Det er dog aldrig sikkert, at sammenbragte

katte vil fungere sammen. Men jeg håber, at denne artikel har kunnet belyse emnet, således at man bedre kan forstå kattens adfærd i disse situationer.

Feliway – naturlig trivsel og velvære til katte

Katte udskiller et kindferomon når de føler sig trygge og godt tilpas. Når de afsætter kindferomoner gnider de kinden, fra mundvigen til øret, op af genstande eller personer i omgivelserne, som de føler sig trygge ved. På den måde afsætter de et mærke der signalerer, at det er et sted de føler sig godt tilpas. Hvis katten er utryg og stresset, udskiller den ikke selv disse kindferomoner. Feliway er en kopi af kattens kindferomon – og det hjælper katten til at falde til og blive tryk med sine omgivelser igen. Derudover er der lavet flere undersøgelser der viser, at Feliway også har en god effekt mod strinning/urinmarkering samt ønsket kradsning i hjemmet.

Anvendelsesområder:

- Mod stress
- Mod utryghed
- Ved flytning til nyt hjem
- Ved transport mod køresyge
- Mod urinmarkering/strinning
- Mod ønsket kradsning
- Ved hospitalsophold
- På dyreklinikken
- I flerkattehjem
- Ved ophold på pension

Feliway fås både som elektrisk diffusor samt spray.

Feliway kan købes hos din dyrlæge.

Ceva Animal Health AIS
Tlf. 70 20 02 83 · www.ceva.dk

Illustration: 255161763